

"צַה אֱשִׁיב"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון-146

"פרשת - בראשית" (שבת מברכין)

אוצר הפרשת

ת"א	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
17:56	18:46	19:26	

לדעת לקבל.....

זכינו! אנו נושאים עימנו את הימים הקדושים והנעלים של אלול, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים, סוכות, ולבסוף יום שמחת תורה. לרבים מאיתנו קשה להיפרד מרצף החגים המרומם, על כן אומר לנו בורא עולם: "קשה עליי פרידתכם, התעכבו עימי עוד יום – בשמחת תורה. **"והרי, יום נוסף עם המלך בשמחה ובריקודים יקשה עוד יותר את הפרידה?**

אלא אומר בורא עולם: "אם תהיה עם התורה שלי כל השנה, אם היא תהיה קרובה לליבך ותעסוק בה מידי יום, ולפחות שיעור אחד בשבוע – תמשיך להרגיש את הארת החגים ואת הקרבה אליי כל השנה!". לא ניפרד!.....

כשחטא אדם הראשון ואכל מעץ הדעת, אמר הוא לבורא עולם: "האשה אשר נתת עמדי, היא נתנה לי מן העץ ואוכל" – **הוא האשים את האשה ולא לקח אחריות על חטאו.** בורא עולם זעם על תגובתו והעניש אותו, **בעוד שאומרים חז"ל כי אם לא היה מאשים את אשתו, אלא לוקח אחריות על מעשיו – היה מתכפר לו הכל לא להאשים את המשפחה, אלא לקחת אחריות ולתקן!.**

בורא עולם יצר את האדם והניחו בגן עדן, כשהוא מצווה אותו 'לעבדה ולשמרה' (בראשית ב,טו) שואלים רבותינו (פרקי דרבי אליעזר יא) "מה העבודה שהיה צריך אדם הראשון לעשות בגן עדן? הרי הכל היה מוכן לו: מלאכים צולים לו בשר ומסנגים לו יין, והוא הסיב בכבודו של עולם" (סנהדרין נט). ומדוע לצוות עליו לעבוד? מתרצים רבותינו ז"ל: 'הקב"ה ביקש מאדם הראשון לעבוד בגן עדן עבודה רוחנית – לעסוק בדברי תורה ולשמור מצוותיה. אלא, שכאשר חטא בעץ הדעת, הוציאוהו מגן עדן ונגזר עליו כעת: "בזיעת אפך תאכל לחם". עד עכשיו קיבלת את כל הגשמיים והעולם הזה מוכנים לתוך פיך, כדי שתעסוק בתורה, אך כעת, אחר שחטאת – עליך לעמול על מזונך ופרנסתך. גם על אדם הראשון נגזרה עבודה וטרחה: אך הוא היה צריך להחליט אם עמל תורה או עמל גשמי ופיזי.

אומר ה'חפץ חיים' – 'כלל גדול קבע הבורא בבריאה: כי מי שישבו ויקבל על עצמו עול תורה ומצוות – יעבירו ממנו את העול הנגזר עליו בפרנסה. כי נגזר על כל אחד עול וטורח – אך אתה תקבע אם העול יהיה בלימוד תורה ומצוות או בטורח פרנסה וצער החיים'. פלאי פלאות!.....

ש"ת "מה אש"ב"

הרב יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בית הוראה "יביע אומר"

"דיון הלכתי"

**מצא כסף במקום שיש מצלמות
אבטחה האם מחוייב להחזיר?**

נראה שהממון הוא הפקר, מכיוון שאין בו סימן, שהרי אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה ולכן הוא מתייאש. (בבא מציעא דף כא) ויתרה מזאת, אפילו אילו ידע המאבד שיש מצלמה במקום, עדיין יש לתלות שהוא מתייאש מן האבדה, לפי שאין ברור לו אם המצלמה מכוננת על אותו מקום, ואם אכן היא מצלמת, ובוודאי כל זמן שלא בא לתבוע את אבדתו יש כאן יאוש גמור.

לכן אפילו כשבעל המצלמה יודע ממי נפלו המעות הרי אלו שלו, שנחשב הדבר לייאוש שלא מדעת.

ואף שבש"ת משנת יוסף (חלק יג' סימן רעז) סבירא ליה שחייב לראות במצלמה מי הוא המאבד, ואם הדבר גורם לו זמן בטלה יכול לתבוע מהמאבד תשלום על כך, עיין שם, אין דבריו נראים, שהרי אם לא ימצא כלום ודאי שהמאבד לא ישלם לו כלום על כך, ועוד שלא מצינו שיש לחפש שמא יש איזה אדם שראה מחלון ביתו בנפילת דבר שאין בו סימן, אלא כל שאין סימן בחפץ שנמצא אנו מחשיבים הדבר להפקר, משום שאדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה.

העולה לדינא, בעל חנות שמצא כסף בחנותו, וראה מי המאבד, אינו מחוייב להחזיר את הכסף לבעליו, מכיון שהוא הפקר. (שו"ת ווי העמודים חלק ב' לרב אבישי טהרני)

ש"ת – מהלכות "שבת"

אדם שרוצה להוציא את החלון בשבת, לצורך אוורור, האם יש בזה משום סותר בשבת?

חזון איש (סימן א' אות י') כתב, שבדלתות וחלונות שלנו, שהם מונחים ברפיון, וסובבים על צירים, ובקלות ניתן להסירם, אין איסור בנין וסתירה מן התורה, אלא מדרבנן, וכן דעת עוד מגדולי הפוסקים בעיקר דין פירוק דלתות, שאין בדבר איסור ממש מן התורה.

אולם פסק מרן השלחן ערוך (בסימן שח), והסביר את הדבר, שמאחר והדלתות מחוברות לבנין המחובר לקרקע, יש בזה איסור משום בנין וסתירה בשבת.

מכל מקום הלכה למעשה, אסור לפרק בשבת דלתות או חלונות, וכן יהיה אסור להחזירם. (חזון עובדיה שבת חלק ה' עמוד רפג).

האם אפשר לקבל מתנה לכבוד שבת, או שיש בזה 'שונא מתנות יחיה'?

בשולחן ערוך (ח"מ סימן רמט' סעיף ה') כתב, אדם שמקבל מתנה יש מידת חסידות לא לקבלה, מפני 'שונא מתנות יחיה' שהרי יש לו לבטוח בקב"ה שיתן לו די מחסורו. **מכל מקום,** אם נוטל את המתנה לכבוד עונג שבת, לא יארע לו כלום בקבלתה, **ואדרבה,** השבת היא מקור הברכה ותוסיף לו ברכה וחיים. (כי בו שבת סימן רמב' – יא').

אדם שהניח חפץ על האילן מבעוד יום, האם בשבת יהיה אפשר להורידו?

יהיה אסור ליטלם בשבת. (שולחן ערוך סימן שלו' סעיף א').

באר יצחק

הגאון הגדול הרב יצחק לוי שליט"א רב העיר נשר

חתן בר מצוה שמגיע לבית הכנסת בימי שני וחמישי לחגוג את הנחת התפילין והעלייה לתורה, כמה ימים קודם יום ההולדת שלו האמתי, האם יאמרו תחנון באותו יום?

עיקר הטעם שנהגו שלא לומר תחנון סיום שיש בר מצוה, זהו כדי לשמוח עם החתן בר מצוה שביום זה מתחנך במצות תפילין, והרי הוא כחתן ביום חופתו, וגם כדי לחזק בעיניו את החשיבות למצות תפילין.

ולפי מה שנהגו שחוגגים את טקס הנחת תפילין ביום שקוראים בספר תורה, דהיינו בימי שני וחמישי, כדי שיעלה לתורה גם באותו יום, ולפעמים זה כמה ימים קודם יום ההולדת, או כמה ימים אח"כ אין אומרים תחנון באותו יום, שהרי אותו יום הוא יום שמחה עבורו ועבור משפחתו שבאים לחגוג עמו בקול רינה ותודה והמון חוגג, ומצוה לחזק בעיניו את חשיבות מצות הנחת תפילין, ומאחר שנפילת אפי"ם רשות, ובטעם כל דהו מותר לבטלה, גם כאן יש לנו טעם מספיק לבטל אמירת תחנון ונפילת אפי"ם.

וכן היה המנהג במרוקו ובתוניס ועוד בפני רבנים וגאונים, שאין אומרים תחנון בימי שני וחמישי שיש שם בר מצוה, בין שהוא תאריך ביום הולדתו, ובין שהוא מוקדם או מאוחר בכמה ימים, (וכן הסכים עמי מרן רבינו עובדיה יוסף במכתב שהשיב לי מתאריך א' שבט תשע"ב, וכן הביא ידידי הרב שלום נקי בספרו "סדר היום בהלכה ובאגדה" עמ' 157 שבשפלנו זכר לנו).

ילקוט יוסף

מרן הראשון"צ פוסק הדור הגאון הגדול הרב יצחק יוסף שליט"א

נאמר בפסוק, "ויאמר אלוקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (א-כו) למה נאמר "נעשה" בלשון של רבים בבריאת האדם? רש"י פירש הואיל והקב"ה נמלך במלאכי השרת. בספר "ישועות יעקב" שאל, מדוע "בברכות השחר", גבר מברך "שלא עשני אשה" ואינו מברך "שעשני כרצוני"? כתב לתרץ שם, שרק אשה יכולה, לברך "שעשני כרצוני", כלומר הקב"ה לכד בכבודו ובעצמו, גמר בדעתו וברא האשה, מה שאין כן אצל האיש שלא מברך, "שעשני כרצוני" מפני שהקב"ה עם פמליא של מעלה החליט על בריאתו.

ישנו דיון בפוסקים האם האשה מברכת את ברכת "שעשני כרצוני" בשם ומלכות או בלא שם ומלכות? כתב בילקוט יוסף (אוצר הדינים לאשה עמוד 8ט) שאין לברך ברכה זו בשם ומלכות, וכמו שכתבו מרן החיד"א, הפר"ח, והבן איש חי, אומנם בליקוטי המהרי"ח הביא שנתפשט המנהג, שנשים מברכות בשם ומלכות, אך מהיות טוב תאמרנה מיד אחר הברכה, ברוך שם כבוד מלכותו וכו'. **ולהלכה כתב שם**, שמברכת ברכת שעשני כרצוני בלא שם ומלכות, והמורות והמדריכות של בתי הספר לבנות חייבות להזהיר, את תלמידותיהן, לכל תברכנה ברכת שעשני כרצוני עם אזכרת ה', שזוהי ברכה לבטלה. ועוד יעויין בשו"ת "יביע אומר" (חלק ו' חא"ח ס' כט אות א').

הלכה ומוסר

מרן רבינו הר"ג הרב יפת טייירי שליט"א גדול רבני תימן

בגנות הכעס

"ויצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה", האדם מורכב מהעליונים והתחתונים, כדברי רש"י, הגוף, מהתחתונים, והנשמה, מהעליונים, הגוף הוא חומרי ומושך אותו לחומר, ומנגד, הנשמה היא רוחנית, ומושכת את האדם לחיי הרוח, היינו בקיום המצוות, וזהו ההתמודדות בעולם הזה בין החומר לרוח, דהיינו, בין המצוות לעבירות והתאוות.....

צריכים אנו לדעת, שאף שכל העוונות והתאוות פוגמות בטוהר הנשמה ובחלקים ממנה, ישנה מידה אחת רעה שבכוחה לפגום בכל הנשמה כולה ועושה אותה טריפה ובקומה באה נשמה מהיצונים ח"ו, וזאת היא מידת הכעס,

כפי שמאריך רבנו בספרו "ענף עץ אבות" בשם האר"י הקדוש, ואלו הם דבריו, רבנו האר"י ז"ל היה מקפיד מאוד על עיון הכעס, יותר מכל שאר העבירות, ונתן טעם לדבר, כי על כל שאר העבירות אין הנשמה מוחלפת, אבל בכעס נאמר "טורף נפשו באפו", שמסתלקת ממנו הנשמה הטהורה אשר בו, ונכנסת בו נפש מצד היצונים. **וכן מבואר בזוהר הקדוש** (שמות דף קפ"ב ע"א) ולכן אמרו "כל הכועס, אם חכם הוא, חכמתו מסתלקת ממנו וכו'", ואפילו אם יהיה חכם גדול וחסיד, כי מי לנו גדול ממשה רבנו, רבן של כל הנביאים, ונתקעס על דבר מצוה, **ואף על פי כן נאמר**, "ויאמר אלעזר הכהן וכו" שנתעלמה ממנו הלכה זו, וזהו סוד "טורף נפשו באפו" שנעשית נפשו טריפה והוא משליכה ממנו, ואפילו יעשה האדם מצוות רבות ותיקונים לנפשו, הכל יהיו נאבדים ממנו לגמרי, כי אותה נשמה נאבדה ממנו, ונשמה אחרת באה במקומה.....

עו"ת מבית הוראה "יב"ע אומר"

הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א ראש בית הוראה "יביע אומר"

האם מותר לכהן להיכנס לבית קברות בקבורת סנהדרין בו הקברים טמונים בתוך הקיר?

אם המקום מקורה - יש סומאת א הל וודאי שלכנה אסור להיכנס לשם. בהר המנוחות יש קבורה דומה, וכתוב במפורש שלכנהים אסור לעלות במדרגות, אבל אם הקבורה היא בכוכים ואין קירוי אלא המקום חשוף לשמיים - מותר לכהן לעמוד שם.

האם מותר לשמוע שיעור תורה ברכב בלי כיפה עם חלונות פתוחים?

מותר. בלי כיפה אסור להזכיר שם שמים. אך דברי תורה מותר, וממילא גם לשמוע מותר.

האם צריך להוציא את התעניות בזמן רבינו תם?

תעניות רגילות לא צריך, אבל ביום הכיפורים, כיוון שהוא צום חמור מדאורייתא, יש להוציא בזמן רבינו תם.

שיעור השבועי

הרב יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בית הוראה "יביע אומר"

ביום חמישי
בשעה: 21:00

רחוב החלוצים 10, בת ים
הציבור מוזמן

יביע אומר

מענה הלכתי בד' חלקי השו"ע

מבית ההוראה העולמי - יביע אומר

על פי פסקי מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

ר' אהרן בוטבול שליט"א

לשאלות והתייעצות בהלכה
בטלפון: 02-5875871
בפלאפון: 050-4162455

העלון מוקדש לעליון נשמת
שושנת בת חלומה יונה
יהודה בן יעקב ויצחק
זארים בן שלום
שושנת בת כמרה
ואו"י שאין אורחים
עלו קדש!

להצלחה וברכה בכל
העניינים
ופרנסה בשפע אמן
הרצל בן מזל
אורלי בת טובי
לדיווג הגון
אפרים בן אורלי והצלחה
בכל מעשיו ידיו אמן!
וכן להצלחה וברכה
לכל הילדים הנכדים

לזרע בר קיימא
אלינו בת ציפורה
להצלחה וברכה בכל
העניינים
חיים בן מרים
מיטל בת ציפורה
אילי בת מיטל
לביא דוד בן גל
ירין שרה בת מיטל
להצלחה וברכה
נאור וגל חזקיה

להצלחה וברכה בכל
העניינים פרנסה בשפע אמן
דניאל
אפיה
ארי
אדם
אלד
וכן להצלחה בכל העניינים
אופק בן דניאל
הדר בת מיטל

עיריית חופה וקידושי
רב מורשה ומוסמך
מהרבנות הראשית לישראל
לעריכת חופה וקידושים
הרב יוסף חיים עדני שליט"א
להזמנות בטלפון-0504162455

העלון מוקדש להצלחת
אברהם בן גרציה
ירמיה בן רחמי
ליווה גרמן בקירוב ממש
אילי בן רות
לבי בת רות
וכן להצלחה וברכה בכל
העניינים
שכול בן רות
אודליה חנה בת חיה
אריאל מאיר בן אודליה חנה

העלון מוקדש להצלחת
פלג טל אלפסי הי"ו
יוכה לברכה והצלחה
בכל מעשה ידיו אמן
ויווים הגונים לילדים
לרפואה שלימה במהרה
נעמה בת כרמלה
לעילוי נשמת
אברהם בן נעמה ד"ר

מילתא דבדיוחורא

פעם סיני יפני אנגלי ערבי יהודי רוסי פרסי בולגרי סודני
צרפתי אמריקאי ספרדי

נכנסו למסעדה, אמר היהודי: תגידי, אנחנו לא יותר מידי לבדיחה אחת?